

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Lerums kommuns arbete
med att säkerställa att utbildningen vilar på
vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i
grundskolan**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Lerums kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under hösten 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen ett utvecklingsområde som angetts i beslut den 4 februari 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Lerums kommun senast den 3 september 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierat utvecklingsområde. Lerums kommun har inkommit med en sådan redovisning den 9 september 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver försäkra sig om att samtliga skolenheter har praktiska förutsättningar att utveckla utbildningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen har stärkt och utvecklat sitt uppföljningsarbete i syfte att få en tydligare bild av vilka behov som finns på de olika skolenheterna. Huvudmannen har utvecklat sin systematik i uppföljningen av skolenheternas förutsättningar att arbeta med vetenskaplig grund i sin utveckling av utbildningen. En del i detta arbete är att verksamhetsdialoger har utvecklats och omfattar diskussion kring bland annat skolornas förutsättningar och hur skolans utvecklingsarbete fortskrider. Vidare har uppföljningen stärkts genom att den rapport för det systematiska kvalitetsarbetet som varje skola skriver numera innehåller en riktad del med tydliga frågeställningar där skolorna får redogöra hur de ser på skolans förutsättningar för att utvecklingsarbetet ska fungera i praktiken. Därutöver kommer alla grundskolor att genomgå en form av kartläggning enligt en modell från ett lärosäte där rektorer genomför kartläggningar av andra skolenheter än sin egen genom att bland annat studera och återkoppla kring skolans inre infrastruktur för utvecklingsarbete och förbättringskapacitet. I det arbetet ingår också ett perspektiv av att granska förutsättningarna för skolans möjligheter att utveckla utbildningen, bland annat utifrån vetenskaplig grund.

Slutligen framgår av redovisningen att huvudmannen kommer att arbeta vidare med att säkerställa att de gemensamma insatser som finns via huvudmannens stödenhet Enheten för elevhälsa och utveckling fortsatt vidareutvecklas så att det finns förutsättningar för alla skolor att delta och ta del av det stöd som finns och erbjuds.

Huvudmannen uppger i sin redovisning att det ännu är för tidigt för att utvärdera dessa insatser men huvudmannen har en god tillit till att de kommer att göra att förutsättningarna för att bedriva ett utvecklingsarbete baserat på vetenskaplig grund kommer att stärkas och att huvudmannen genom de insatser som görs också får en tydligare bild av vilka vidare behov som kan finnas på de olika skolorna.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Kerstin Martinsson

Föredragande
Signerat av: Kerstin Martinsson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223–224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.